

СТОИЛ СТОИЛОВ КОНГАМАТА

chitanka.info

— По този проток, буана^[1] — водачът посочи с ръка към стената от тръстика.

— По дяволите, докторе! Това ми прилича на клопка!

— Прав сте, Ерик! Пригответе се за всякакви изненади!

— Добре.

Негрите в катера заредиха карабините и наместиха подръка копията с широки мечовидни остриета. Ерик хвана ръкохватките на тежката картечница и грижливо заопипва през мерника неподвижната тръстика. Само доктор Матю Райт остана неподвижен с кинокамера в ръце.

— Малък ход! — тихо заповяда той.

Моторът задавено изръмжа. Катерът започна да описва широка дъга. Водачът, млад негър с голям белег на лицето, застана до доктора и вдигна карабината си.

— Тук, буана!

Зад малко плаващо островче от орхидеи и храсти се виеше тясна ивица свободна вода. Механикът загаси мотора. Катерът бавно навлезе в протока.

— В тръстиката голямата мамба снася яйцата си. Внимавай, буана! — предпазливо напомни водачът.

— Зная — отсече ученият и продължи да се взира напред.

Плаването продължи в гнетяща тишина. След петнадесет минути протокът се разшири.

Доктор Райт запита:

— Това ли е блатото?

— Тук е неговото начало, буана!

Катерът предпазливо продължи сред необозримата шир на черните мочури. Непознати миризми се смесиха с отвратителни зловония. Тук почти нямаше растителност. Само тръстика и острата трева „рата“ растяха по плитчините и малките островчета. Не се чуваше никакъв звук. Дори птици не прелитаха над това прокълнато място.

— Какво ще кажете, Ерик? Идеален инкубатор за рептилии!

Ерик ван Блик намести очилата си и сериозно отговори:

— А може би резерват за живи изкопаеми!

Доктор Райт скептично сви устни:

— Ще видим.

Доктор Матю Райт ръководеше научна експедиция в Северна Родезия по границата с Конго. Северозападно от Ндола^[2] на едромащабните карти имаше голямо бяло петно, означено с тайнственото название Джиунда. От тук идваха чудновати слухове, които най-сетне заинтересуваха доктор Райт. Малцината европейски ловци, които стигаха до Джиунда, разказваха, че в обширните блата на тази област се въдели някакви дракони. Местните жители, храбри ловци и следотърсачи, треперели като деца, само като чуели страшното име Конгамата. „Сянката на смъртта“ наричат това тайнствено животно. Всички са убедени, че който го види, умира до залез-слънце.

Експедицията на доктор Райт трябваше да събере нови експонати за музейните сбирки на „Националната природонаучна фондация“, както и за първи път да проучи систематично фауната на този район.

Матю Райт беше най-подходящият човек за началник на подобна експедиция. Той беше изследвал в продължение на двадесет години животинския и растителен свят на Африка. Знаеше десетки езици и наречия. Негово откритие бяха няколко нови вида бозайници, а книгата му за африканските влечуги се славеше измежду специалистите като класически труд.

Матю Райт не обичаше многолюдните експедиции. Той се задоволяваше с дванадесет предани масаи^[3], които умело боравеха с модерно оръжие и бяха известни като добри ловци.

Неговият помощник Ерик ван Блик беше друга щастлива находка за експедицията. Този момък беше добър естественик, въпреки че не можеше да се похвали със систематично образование. В джунглите на Гвиана и на Бразилия холандецът беше ловил феерични пеперуди и събирал орхидеи за любителите. В горите на Цейлон, Борнео и Суматра събирал отровни змии за научноизследователските институти. А в африканските равнини преследваше леопарди и носорози. Ерик ван Блик беше отличен стрелец и препаратор.

— Към островите! — заповяда Райт. — Пълен напред!

В селото не ги посрещнаха любезно. Негрите по някакъв начин бяха разбрали, че двамата бели и дванадесетте масаи са тръгнали на лов за „Сянката на смъртта“.

Райт и ван Блик предпазливо започнаха да разпитват местните ловци. Негрите заговориха неохотно, но разказите им си приличаха като две капки вода.

В необгледните блата на север от селото живее летящо чудовище, наричано Конгамата.

— Какъв цвят е перушината му? — питаше Райт.

Отговорът беше винаги един и същ:

— Конгамата е гол като жаба, буана!

Вечерта ван Блик и ученият обсъждаха в палатката получените сведения. Райт замислено преглеждаше бележника си. Холандецът започна пръв:

— Ето какво, док! Негрите не ще кажат, че добре познават това, което никога не са виждали. Ако им покажете изображение на двугърба камила или на кит, никога не ще чуете, че такива животни се вѣдят в околностите.

— Вярно! — флегматично потвърди Райт. — Негрите са правдиви в това отношение. Около тях стават достатъчно чудеса, за да има нужда от измислянето на нови. Какво предлагате, Ерик?

— Да им покажем изображения на различни животни, които донякъде наподобяват тяхното страшилище. Аз пък ще проверя тяхната искреност, като им покажа китайски дракони.

— Така ще направим, Ерик.

В палатката влезе Мбото, моторист на катера и вожд на масаите.

— Какво има?

— Иска да влезе Нзуа, буана!

— Това е най-добрият ловец на племето. Днес не беше в селото. Сигурно има важни причини, за да се срещне с нас по това време, док.

— Не иска селото да узнае за тази среща — пошепна Райт и се обърна към безстрастния Мбото. — Нека влезе!

В палатката се вмъкна млад висок човек с наметка от леопардова кожа на раменете. Широк пояс от същата кожа стягаше ярката набедрена превръзка. Страшен белег разсичаше лицето на нощния гост, но не го загрозяваше. Умният и смел поглед разхубавяваше момъка.

— Седни! — покани го ученият.

Нзуа извади от пояса си малка бронзова луличка и кратунка с тютюн. Той бавно натъпка лулата, запали я и с наслада пое острия

тютюнев дим. Белите мълчаливо го наблюдаваха. Според местния обичай гостенинът пръв заговаря за работата, която го води при домакините.

Нзуа дръпна няколко пъти от лулата и каза:

— Не ходете в блатата, о, чужденци! Там ви чака смърт. Това казвам аз, Нзуа, най-великият ловец на селото. Защото аз срещнах Конгамата и той ме беляза за цял живот — негърът показа белега. — Вървете си, бели мъже!

— Значи, ти си видял „Сянката на смъртта“? — запита Райт.

Негърът кимна.

— На какво прилича това чудовище?

— То има клюн на пеликан, зъби на крокодил и крила на птица.

— Каква му е перушината?

— Кожата му е гладка като на жабче.

— Цветът?

— Червена като прясна кръв.

— Ти уби ли го?

Нзуа горчиво се усмихна:

— Може ли копието да убие животно, което има крила, дълги повече от двадесет и осем фута?

— Осем метра и половина разпереност на крилата! Това е нечувано! — възкликна холандецът.

— Почакайте, Ерик! — спокойно каза Райт и постави на масата няколко снимки.

— Нека започнем с драконите! — напомни Ерик.

— Добре.

Холандецът взе една книга с източни приказки и я разтвори. Яркото изображение на китайски дракон се хареса на негъра. Той поглади с пръст гланцираната повърхност на страницата и поклати отрицателно глава. Райт му даде снимката на южноамерикански вампир^[4]:

— Прилича ли?

— Не, буана!

Още няколко птици и бозайници бяха отхвърлени от негъра. Тогава Райт неочаквано отвори пред него палеонтологическия справочник. На страницата имаше цветно изображение на птеродактил.

— Какво ще кажеш за това?

Негърът побледня:

— Конгамата! От къде го имаш, буана? — сетне добави внушително: — Тези от блатото са много по-големи!

Изображението в справочника беше колкото пощенска марка. Ван Блик беше изненадан:

— Жив птеродактил 70 000 000 години след измирането на всички гигантски влечуги! Невероятно!

— Ние и двамата мислехме за това, Ерик, но не се осмелявахме да го кажем. От сутринта тази мисъл не ни оставяше спокойни — меко отговори ученият. — Всички описания на разпитаните туземци съвпадат с белезите на птеродактила.

— Въпреки това...

— Не забравяйте, Ерик, че Африка се смята за остатък от древния южен континент Гондвана, отломък от който е и Южна Америка. В джунглите на Бразилия и тук — в Екваториална Африка всичко е възможно. Особено в Черния континент, където от петстотин милиона години не е имало вътрешни морета, които при своето образуване да унищожават масово животинския и растителен свят. Геологичните промени от преди петдесет милиона години, които разкрили наново другите континенти, не докоснали Африка. Заледяването на Европа, Азия и Северна Америка не достигало до тук. В неизследваните гори на Африка учените откриха окапи — животно, което и до днес живее, въпреки че според науката отдавна трябваше да загине. Африка гъмжи от живи изкопаеми, Ерик!

— И от неизвестни видове, док. Зная това. Но защо други експедиции не хванаха дирите на този симпатичен Конгамата?

— Много просто. Местните условия налагат на всички експедиции почти едни и същи маршрути. Така че ние в действителност не познаваме дори и една десета от екваториалните области на Африка. Какво има в непроходимите екваториални гъсталаци, никой не може да каже!

— Невероятно! — вълнуваше се холандецът.

— Вие сам казахте, че негър никога не ще се похвали с онова, което не познава. После откъде тези примитивни ловци, без да са изучавали палеонтология в университета, така точно ще ни опишат един летящ гущер?

Последният довод срази холандеца. Той погледна към чернокожия и тихо каза:

— Ние трябва да отидем в блатата, док. Оставете на мене преговорите.

Райт кимна. Ван Блик взе тежката ловна карабина „експрес уникум“ и каза:

— Нзуа е велик ловец. Той се е преборил със „Сянката на смъртта“ и е останал жив. Но въпреки храбростта си няма пушка. Ако дойде с нас в блатото — ще получи това оръжие. Малцина бели имат такава пушка!

Холандецът не преувеличаваше. Негърът знаеше това. За да направи предложението още по-съблазнително, ван Блик започна да монтира оптичния мерник. Това беше последната примамка.

Негърът каза задавено:

— Ще трябва да напуснем селото призори. Пътят е дълъг. От селото никой не трябва да знае, защото ще ни попречат.

— Отлично! Взemi пушката! Утре ще получиш голям сандък патрони.

Негърът си тръгна.

— Кажи на Мбото да приготви катера.

— Да, буана!

В засада се укрива Матю Райт, Ерик и Нзуа. Катерът ги остави на малък, обрасъл в тръстика, остров и напусна блатото преди залез.

Ранната екваториална нощ се спусна бързо като граблива птица. Тримата мъже се свряха под мрежата от бодлив тел и се загърнаха в наметките си.

Изведнъж невероятни шумове изпълниха въздуха. Ухото улавяше остро свирене на летящ метал, детски гласове, звънтенето на скъсани струни и много други звукове, които изглеждаха нереални като видения на едно разстроено въображение.

— Магнетофонът! — заповяда Райт.

Холандецът включи апарата и ролката бавно се завъртя.

— Поставихте ли микрофоните на подходящи места?

— Да, док.

— Отлично! Ето гласове на първобитна нощ от преди сто и петдесет милиона години!

Холандецът се пошегува:

— Сърцето на Гондвана пулсира!

Ученият беше сериозен:

— Вие не подозирате колко сте прав този път, Ерик!

В плътния вонлив мрак около тях се водеше ожесточена борба за съществуване между неизвестни същества. Тримата мъже стискаха оръжието и се вслушваха в стоновите и пронизителните писъци.

Няколко пъти доктор Райт включва ръчния прожектор. Снопът ослепителна светлина не улавяше нищо. Черната вода беше непроницаема както през деня.

— Негово величество цар Конгамата ни отказва аудиенция! — прихна Ерик. — Блатното плашило се уплаши от пушката на Нзуа! Какво ще кажеш, ловецо?

Негърът отговори сериозно:

— Той долита с деня. Това е неговият час за убийства.

— Отлично! До разсъмване остава още час.

Зората дойде внезапно, както това става само на екватора. Тримата мъже разкършиха тела и набързо закусиха. Над черните мочури беше тихо както вчера. Нищо не напомняше за ужасите на миналата нощ. Тайнствените обитатели се бяха скрили, без да оставят следи.

„Сянката на смъртта“ налетя тихо и неочаквано, като че ли искаше да оправдае своето прозвище. Пръв забеляза чудовището Нзуа и бързо изпразни двете цеви на своя „експрес“. Ван Блик вдигна глава и силно блъсна доктора.

— Лягайте, док!

Автоматен откос наруши тишината. Матю Райт се хвърли по очи и усети как над него профуча със свирене някакво огромно тяло. Холандецът продължи да стреля.

— Връща се! Снимайте, док!

— Матю Райт се надигна и насочи камерата към приближаващото чудовище. Триъгълните ципести крила и зъбятият клон му бяха познати:

— Птеранодон^[5], Ерик! Истински птеранодон!

— Разбрах по дивотията му, док!

Камерата тихо забръмча. Негърът и Ерик чакаха с насочено оръжие.

— Дано направи още един кръг, Ерик!

— Не, док. Аз съм служил в авиацията. Той се готви да пикира като лек бомбардировач!

— Стреляйте! Аз ще снимам до последния момент!

Нзуа се прицели и натисна спусъка. Този път големокалибрени куршуми удариха зле чудовището. То се залюля, но продължи да пикира. Ерик смени пълнителя на своя автомат и пак изстреля няколко къси, но точни серии.

Птеранодонът се преметна като играчка и стремително започна да пада със свити крила.

— Пазете се!

Конгамата падна на острова. Тримата затичаха през тръстиката към това място. Страшна гледка се откри пред очите им. Голата, омърсена с тиня кожа пулсираше като огромно сърце. Тя променяше цвета си от нежно розово до тъмно червено. Клюнът заплашително се отваряше и показваше многобройни зъби. От гърлото излизаха остри и същевременно сподавени стенания, които биха накарали и най-смелия да потрепери.

Райт и Ерик започнаха да снимат, докато Нзуа държеше чудовището под прицел. Изведнъж то ги забеляза и запълзя към тях. Пречупените крила с ноктести пръсти оставяха дълбоки бразди в пръстта.

— Достатъчно снимахме! Довърши го, Нзуа!

Два гърмежа разтърсиха въздуха. „Сянката на смъртта“ беше мъртва.

— Пригответе нужното за измерване и препариране, Ерик!

Двамата бели мъже сръчно и бързо вършеха своята странна работа около трупа на чудовището. Негърът ги наблюдаваше и тържеството на победител като че ли изтри от лицето му ужасния белег.

В далечината припряно затрака моторът на белия катер.

[1] Буана — господин, почтително обръщение на негрите в Екваториална Африка. ↑

[2] Ндола — град в Северна Родезия, административно и търговско средище. ↑

[3] Масаи — африканско племе от равнините на Южна Африка. ↑

[4] Голям прилеп, който смуче кръвта на спящи животни и хора.
↑

[5] Птеранодон — гигантски лелящ гуцер, обитавал моретата и лагуните на Средния Мезозой. ↑

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 1 от 1963 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.